T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ
HUKUK BÖLÜMÜ
ESAS NO : 2014 / 789
KARAR NO : 2014 / 952
KARAR TR : 17.11.2014

ÖZET: Trafik para cezasının zamanında ödenmemesi nedeniyle doğan amme alacağının tahsili için düzenlenen ödeme emrinin iptali istemiyle açılan davanın, İDARİ YARGI YERİNDE çözümlenmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : M. T.
Davalı : Ankara Vergi Dairesi

O L A Y : Davacı, dava dilekçesinde özetle; babasına ait olan 06 YED 88 plakalı aracı ehliyetsiz kullandığı için iki kez farklı tarihlerde trafik cezası kesildiğini; söz konusu trafik cezalarını 19.11.2013 tarihinde ödediği halde aynı cezalar nedeniyle kendisine borç çıkarılarak ödeme emri gönderildiğini; ödediği cezalar hakkında 20131119015000000186 ve 20131119015000000187 takip nolu haksız olarak çıkarılan ödeme emirlerinin iptali istemiyle adli yargıda dava açmıştır.

ANKARA 1. SULH CEZA MAHKEMESİ : 05.02.2014 gün ve Değişik İş No: 2014/62 sayılı kararında özetle; itirazın incelenmesi görevinin 2576 sayılı Vergi Mahkemelerinin Görevleri Kanunu'nun 6. Maddesine göre Ankara Vergi Mahkemelerine ait olduğundan CMK 3, 4 ve 5326 sayılı Kanunun 28/1-a maddeleri gereğince görevsizlik kararı vermiş ve verilen karar itirazsız kesinleşmiştir.

Davacı bunun üzerine; aynı istemle idari yargıda dava açmıştır.

ANKARA 15. İDARE MAHKEMESİ: 07.05.2014 gün ve E.2014/339 sayılı gönderme kararında " 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun "Bu Kanundaki Suçlarla İlgili Davalara Bakacak Mahkemeler ve Yetkileri" başlıklı 112/1 maddesinde; "Sürücü belgelerinin geçici olarak geri alınması hariç olmak üzere bu Kanundaki; hafif para cezasını veya bununla birlikte hafif hapis cezasını, belgelerin geri alınması ve iptali veya işyerlerinin kapatılması cezasını gerektiren suçlarla ilgili davalara trafik mahkemelerinde, bunların bulunmadığı yerlerde yetki verilen sulh ceza mahkemelerinde bakılır." hükmü yer almaktadır.

5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun "Cumhuriyet Savcısının Karar Verme Yetkisi" başlıklı 23.maddesinde; "(1) Cumhuriyet savcısı, kanunda açıkça hüküm bulunan hallerde bir kabahat dolayısıyla idari yaptırım kararı vermeye yetkilidir. (2) Bir suç dolayısıyla başlatılan soruşturma kapsamında bir kabahatin işlendiğini öğrenmesi halinde Cumhuriyet savcısı durumu ilgili kamu kurum ve kuruluşuna bildirebileceği gibi, kendisi de idari yaptırım kararı verebilir. (3) Soruşturma konusu fiilin kabahat oluşturduğunun anlaşılması halinde Cumhuriyet savcısı bu nedenle idari yaptırım kararı verir. Ancak, bunun için ilgili kamu kurum ve kuruluşu tarafından idari yaptırım kararı verilmemiş olması gerekir." hükmü yer almaktadır.

Dava dosyasının incelenmesinde, davacıya 2918 sayılı Yasayı ihlal etmesi sebebi ile Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından toplam 1.800,00 TL idari para cezası verildiği, bu cezaların 19.11.2013 tarihinde davacı tarafından ödendiği, dava konusu alacağın ise belirtilen para cezasının faizine ilişkin fer'i bir alacak olduğu, yukarıda metni yazılı Yasa hükümlerine göre trafik para cezaları ile ilgili davalara bakma yetki ve görevinin sulh ceza mahkemelerinde bulunuğu, asıl alacağa karşı görevli yargı yerinin adli yargı olduğu durumlarda, fer'i alacağa bakma yetkisinin de adli yargıda olması gerektiği, bu nedenle iş bu davada görevli yargı yerinin adli yargı olduğu sonucuna varılmıştır…" gerekçesiyle 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanunun 19. maddesi uyarıncagörevli yargı yerinin belirlenmesi için dava dosyası ile görevsizlik kararını veren Ankara 1. Sulh Ceza Mahkemesi'nin E:2014/62 değişik iş numaralı dava dosyasının Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesineve olumsuz görev uyuşmazlığı hakkında bir karar verilinceye kadar dava dosyasının incelenmesinin ertelenmesine karar vermiştir

İNCELEME VE GEREKÇE :

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Serdar ÖZGÜLDÜR'ün Başkanlığında, Üyeler: Eyüp Sabri BAYDAR, Ali ÇOLAK, Nurdane TOPUZ, Alaittin Ali ÖĞÜŞ, Ayhan AKARSU ve Mehmet AKBULUT'un katılımlarıyla yapılan 17.11.2014 günlü toplantısında:

I-İLK İNCELEME: Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, İdare Mahkemesi'nce anılan Yasa'nın 19. maddesinde öngörülen usul ve yönteme uygun biçimde başvuruda bulunulduğu anlaşılmaktadır. Usule ilişkin herhangi bir noksanlık görülmediğinden esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ: Raportör-Hakim Filiz BUDAK'ın, davanın çözümünde idari yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Mehmet BAYHAN ile Danıştay Savcısı Mehmet Ali GÜMÜŞ'ün davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, trafik para cezasının zamanında ödenmemesi nedeniyle doğan amme alacağının tahsili için düzenlenen ödeme emrinin iptali isteminden ibarettir.

Dava dosyalarının incelenmesinden; davacının 07.02.2010 - 07.06.2010 tarihlerinde sürücü belgesiz araç kullanması nedeniyle tutanak düzenlenmesi sonrasında Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından 08.02.2010 tarihinde 600,00 TL, 08.06.2010 tarihinde 1.200,00 TL olmak üzere iki adet idari para cezası verilerek tebliğ edildiği; davacının her iki idari para cezasını 19.11.2013 tarihinde Ankara Vergi Dairesi'ne ödediği; 27.03.2014 tarihinde Ankara Vergi Dairesi'nce 6183 sayılı Yasa hükümlerine göre, vadesi gelen trafik cezalarının ödenmemesi nedeniyle 20131226145000001493 ve 20131226145000001494 nolu iki adet ödeme emri gönderilmesi üzerine, davacının 27.03.2014 tarihli ödeme emirlerinin iptali için dava açtığı anlaşılmaktadır.

2918 sayılı Karayolları Trafik Kanun'un " Sürücü belgesi alma zorunluluğu" başlıklı 36. maddesi: "(Değişik : 24/5/2013 - 6487/18 d.) Motorlu araçların, sürücü belgesi sahibi olmayan kişiler tarafından karayollarında sürülmesi ve sürülmesine izin verilmesi yasaktır.

Araçlar, Yönetmelikte sınıfları belirtilen sürücü belgelerine sahip sürücüler ile çok taraflı anlaşmalara göre sürücü belgesi bulunan veya geçerli uluslararası sürücü belgesi olan kişilerce sürülebilir.

Buna göre;

a) Sürücü belgesi olmayanların,

b) Mahkemelerce veya Cumhuriyet savcılıklarınca ya da bu Kanunda belirtilen yetkililerce sürücü belgesi geçici olarak ya da tedbiren geri alınanların,

c) Sürücü belgesi iptal edilenlerin, araç kullanarak trafiğe çıktıklarının tespiti hâlinde, bu kişilere 1.407 Türk Lirası idari para cezası verilir. Ayrıca, aracın sürücü belgesiz kişilerce sürülmesine izin veren araç sahibine de tescil plakası üzerinden aynı miktarda idari para cezası verilir."

"Sürücü belgelerinin geri alınması ve iptalinde yetki" başlıklı 112. maddesinde "(Değişik: 12/7/2013-6495/20 md.) Bu Kanunun 6 ncı maddesinde sayılan görevlilerin ve trafik tescil kuruluşlarının yetkilendirildiği hâller hariç olmak
üzere, sürücü belgelerinin geri alınmasına ve iptaline sulh ceza mahkemeleri karar verir.

Bu Kanunun 51 inci maddesinin ihlali ve 118 inci maddesinin ikinci ve üçüncü fıkralarında yazılı "100 ceza puanını doldurmak" eylemi nedeniyle sürücü belgelerinin geri alınmasına yine bu Kanunun 6 ncı maddesinde sayılan görevliler yetkilidir.

Sürücü belgelerinin geçici olarak geri alınması veya iptaline dair verilen kesinleşmiş mahkeme kararı örnekleri, sürücülerin sicillerine işlenmek üzere mahkemelerce ilgili trafik birimlerine gönderilir.

Bu Kanuna göre görülen davalar, diğer kanunlara göre görülen davalarla birleştirilemez.
Askeri araçları süren kişiler ile asker kişilerin bu Kanunda yazılı suçlarla ilgili davalarına da bu mahkemelerde bakılır.

Askeri görev ve hizmetlerin yürütülmesi sırasında askeri araç sürücülerinin asker kişilere karşı işledikleri trafik kazalarıyla ilgili suçlarda 25/10/1963 tarihli ve 353 sayılı Askeri Mahkemeler Kuruluşu ve Yargılama Usulü Kanunu hükümleri saklıdır."

Yine aynı Kanunun " Para cezalarının ödenme süresi" başlıklı 115. maddesinin birinci fıkra (Değişik madde: 03/11/1988 - 3493/49 md.) "(Değişik fıkra: 16/07/2004 - 5228 S.K./46.mad)Ödeme derhal yapılmadığı takdirde para cezalarının, tutanağın tebliğ tarihinden itibaren bir ay içinde ödenmesi gerekir. Bir ay içinde ödenmeyen cezalar için her ay % 5 faiz uygulanır. Aylık faizin hesaplanmasında ay kesirleri

tam ay olarak dikkate alınır. Bu suretle bulunacak tutar cezanın iki katını geçemez." hükmüne yer verilmiş ve aynı maddenin ikinci fıkrasında, süresinde ödenmeyen para cezaları için 6183 sayılı A.A.T.U.H.K. hükümlerinin uygulanacağına işaret edilmiştir

Kabahatler Kanunu'nun 6.12.2006 gün ve 5560 sayılı Yasa'nın 31. maddesiyle değiştirilen 3. maddesinde, " (1) Bu Kanunun;

a) İdarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,

b) Diğer genel hükümleri, idarî para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında, uygulanır"; Kanunun "Başvuru yolu" başlıklı 27. maddesinin 1. fıkrasında ise, "İdari para cezası ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin idari yaptırım kararına karşı, kararın tebliği veya tefhimi tarihinden itibaren en geç onbeş gün içinde, sulh ceza mahkemesine başvurulabilir. Bu süre içinde başvurunun yapılmamış olması halinde idari yaptırım kararı kesinleşir" düzenlemeleri yer almıştır.

Bu düzenlemelere göre; Kabahatler Kanunu'nun, idarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı; diğer kanunlarda görevli mahkemenin gösterilmesi durumunda ise uygulanmayacağı anlaşılmaktadır.

Görev kuralları kamu düzenine ilişkin olduğundan, görev konusunda taraflar için bir müktesep hak doğmayacağı; bu nedenle, yeni bir yasayla kabul edilen görev kurallarının, geçmişe de etkili olacağı, bilinen bir genel hukuk ilkesidir.

Davanın açıldığı andaki kurallara göre görevli olan mahkeme, yeni bir yasa ile görevsiz hale gelmiş ise, (davanın açıldığı anda görevli olan ve fakat yeni yasaya göre görevsiz hale gelen) mahkemenin görevsizlik kararı vermesi gerekeceği; ancak, yeni yasadaki görev kuralının, değişikliğin yürürlüğe girmesinden sonra açılacak davalarda uygulanacağına dair intikal hükümlerinin varlığı halinde, mahkemece görevsizlik kararı verilemeyeceği açıktır.

Diğer taraftan, dava görevsiz mahkemede açılmış, bu sırada yapılan bir kanun değişikliği ile görevsiz mahkeme o dava için görevli hale gelmiş ise, mahkeme, artık görevsizlik kararı veremeyip (yeni kanuna göre görevli hale geldiği için) davaya bakmaya devam etmesi gerekir.

İncelenen uyuşmazlıkta, davacının, 2918 sayılı Karayolları Trafik Yasası'na aykırı hareket ettiğinden bahisle eylemine uyan 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 36.maddesinde öngörülen idari para cezası ile cezalandırıldığı ve söz konusu cezanın ödenmesine rağmen ikinci bir ödeme emri çıkması üzerine davacı Mahmut Tuncay'ın adli ve sonrasında idari yargıya başvurduğu görülmektedir. Uyuşmazlık, 2918 sayılı Karayolları Trafik Yasası'nın 36. maddesine muhalefet nedeniyle Cumhuriyet Savcısı tarafından davacıya verilen idari para cezasına itiraz olmayıp verilen cezanın tahsiline ilişkindir.Davacının talebinin Cumhuriyet Savcısı tarafından verilen idari para cezasına itiraz olması durumunda; ehliyetsiz araç kullanmak nedeniyle verilen idari para cezasının,5326 sayılı Kanun'un 16. maddesinde belirtilen idari yaptırım türlerinden biri olduğu ve Kabahatler Kanunu'nun 5560 sayılı Kanun'la değişik 3. maddesinde belirtildiği üzere, idarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı nedeniyle, görevli mahkemenin belirlenmesinde 5326 sayılı Kanun hükümleri dikkate alınacağından, davanın görüm ve çözümünde, anılan Kanunun 27. maddesinin (1) numaralı bendi uyarınca adli yargı yerinin görevli olduğu konusunda tereddüt bulunmamaktadır.

Olayımızda, yukarıda açıklanan 2918 sayılı Kanun'un 115. maddesinde belirtilen, para cezalarının süresinde ödenmemesi üzerine 6183 sayılı A.A:T.U.H.K. hükümleri uyarınca çıkarılan ödeme emrine itiraz edilmiştir.

21.7.1953 tarih ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun'un 1. maddesinde, "Devlete, vilâyet hususi idarelerine ve belediyelere ait vergi, resim, harç, ceza tahkik ve takiplerine ait muhakeme masrafı, vergi cezası, para cezası gibi asli, gecikme zammı, faiz gibi fer'i amme alacakları ve aynı idarelerin akitten, haksız fiil ve haksız iktisaptan doğanlar dışında kalan ve âmme hizmetleri tatbikatından mütevellit olan diğer alacakları ile; bunların takip masrafları hakkında bu Kanun hükümleri uygulanır." denilmiş; 3. maddesinde, para cezaları teriminin: amme, tazminat, inzibati mahiyette olsun olmasın bütün para cezalarını ifade ettiği belirtilmiş; aynı Yasa'nın İkinci Kısım- Birinci Bölümünde yer alan 54. maddede ödeme müddeti içinde ödenmeyen amme alacağının tahsil dairesince cebren tahsil olunacağı hükme bağlanarak tahsil yöntemleri gösterilmiş, 55. maddede, âmme alacağını vadesinde ödemeyenlere 7 gün içinde borçlarını ödemeleri veya mal bildiriminde bulunmaları lüzumunun

bir “ödeme emri” ile tebliğ olunacağı belirtilmiş, 58. maddede ödeme emrine itiraz hususu düzenlenmiş ve diğer maddelerde takip esaslarına yer verilmiştir.

Buna göre, tahsil dairesince tek yanlı olarak düzenlenen ve ödemede bulunulmaması halinde cebren tahsili gereken kamu alacağına ilişkin ödeme emrinin idari nitelikte bir işlem olduğu kuşkusuzdur.

Belirtilen durum karşısında, Anayasa’nın 125. maddesinde yer alan “İdarenin her türlü eylem ve işlemlerine karşı yargı yolu açıktır.” kuralı uyarınca, bir idari işlem olan ödeme emrine karşı açılan davanın, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu’nun 2/1-a. maddesinde sayılan, idari işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı menfaatleri ihlal edilenler tarafından açılan iptal davası kapsamında görüm ve çözümünde idari yargı yerleri görevli bulunmaktadır.

Öte yandan, 2576 sayılı Bölge İdare Mahkemeleri, İdare Mahkemeleri Ve Vergi Mahkemelerinin Kuruluşu Ve Görevleri Hakkında Kanun’un 6. maddesinde, vergi mahkemelerinin, genel bütçeye, il özel idareleri, belediye ve köylere ait vergi, resim ve harçlar ile benzeri mali yükümler ve bunların zam ve cezaları ile tarifelere ilişkin konularda 6183 sayılı A.A.T.U.H.K.’ un uygulanmasına ilişkin davaları çözümleyeceği belirtilmiş ise de, idare mahkemelerinin görevlerini düzenleyen 5. maddede, idare mahkemelerinin, vergi mahkemelerinin görevine giren davalarla ilk derece Danıştay’da çözümlenecek olanlar dışındaki iptal davalarını çözümleyeceğine işaret edilmiş olup, uyuşmazlık konusu ödeme emrinin iptali istemiyle açılan davaya idari yargı yerlerinden hangisinin bakacağı hususu, idari yargı düzeni içinde çözümlenmesi gereken bir sorundur.

Somut uyuşmazlık, Cumhuriyet Savcılığı tarafından 2918 sayılı Kanun kapsamında verilen idari para cezasına itiraz olmayıp, idari para cezasının tahsili aşamasında ortaya çıkan bir uyuşmazlıktır.

Açıklanan nedenlerle, kamu alacağının tahsili için düzenlenen ödeme emrinin iptali istemiyle açılan davanın görüm ve çözümünde idari yargı yeri görevli olduğundan, Ankara 15. İdare Mahkemesi’nin 2247 sayılı Yasa’nın 19. maddesi kapsamında yaptığı başvurunun reddi gerekmiştir.

S O N U Ç :Davanın çözümünde İDARİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Ankara 15. İdare Mahkemesi’nin 07.05.2014 gün ve E.2014/339 sayılı 2247 sayılı Yasa’nın 19. maddesi kapsamında yaptığı BAŞVURUNUN REDDİNE, 17.11.2014 gününde OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Serdar	Eyüp Sabri	Ali	Nurdane
ÖZGÜLDÜR	BAYDAR	ÇOLAK	TOPUZ

Üye	Üye	Üye
Alaittin Ali	Ayhan	Mehmet
ÖĞÜŞ	AKARSU	AKBULUT